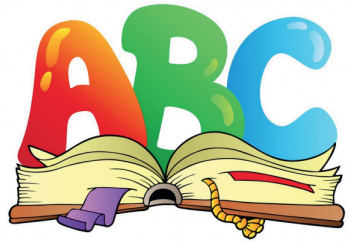

5. Ontstaan van het alfabet

Het eerste alfabet werd zo rond het jaar 2000 voor Christus opgesteld en was afgeleid van de Egyptische hiërogliefen. Het Proto-Sinaïtische schrift moet overigens nog volledig ontcijferd worden. De oudste voorbeelden werden gevonden in Sinaï en zijn ongeveer 3.850

jaar oud. Het schrift maakt gebruik van symbolen om de letters weer te geven. Zo betekent een vis 'digg' in het Proto-Sinaïtisch, waardoor de letter 'd' geschreven wordt als een vis. Het Fenicisch alfabet, dat zich ongeveer 3000 jaar geleden ontwikkelde, ontstond na het Proto-Sinaïtisch schrift. Hier is het Grieks van afgeleid, en ook het Latijnse alfabet dat we vandaag de dag in Nederland gebruiken.

Tekens

De evolutie van tekens is gemakkelijker te herleiden. De Feniciërs beitelde de tekens oorspronkelijk in steen, waardoor de meeste tekens hoekig en recht oogden. Een paar uitzonderingen daargelaten, maar de tekens voor klanken als 'B', 'C', 'D', 'R' en 'S' waren ooit minder sierlijk. De Grieken maakten de tekens iets vloeier en pasten ze aan. Wellicht herkent u er meer in van het Latijnse schrift.

Grieks alfabet

Rond de 8e eeuw voor Christus leenden de Grieken het alfabet van de Feniciërs en maakten er hun eigen taal van. Zij voegden wel klinkers toe, waardoor het voor de Grieken makkelijker was om klanken op papier vast te leggen. De Feniciërs gebruikten namelijk geen klinkers.

De Grieken geloven dat het alfabet door Cadmus van Fenicië (zoon van Agenor) naar Griekenland is gebracht. De letters van het Griekse alfabet komen overeen met de tekens van het Fenicisch alfabet en

hebben dezelfde volgorde. Toch speelden klinkers een grotere rol en gebruikten de Grieken sommige Fenicische klanken niet, waardoor het alfabet werd aangepast. Neem bijvoorbeeld de letter 'E'. De Feniciërs gaven deze letter de klank 'H'. Aangezien de Grieken de klank 'H' niet gebruikten, kreeg de letter de klank 'E'. Een medeklinker transformeerde dus in een klinker. De Grieken hoefden hierdoor geen nieuw teken te verzinnen. Het Griekse alfabet met 24 letters was de bron van het ontstaan van moderne schriften in Europa.

Latijns alfabet

De Latijnen, die later bekend werden als de Romeinen, leefden op het Italiaanse peninsula, net zoals de westelijke Grieken. De Latijnen adopteerden het alfabet in de 5e eeuw voor Christus. Zij adopteerden veel letters van de Grieken, maar pasten er een aantal aan en verwijderden er ook een paar. De Latijnen gooiden een paar letters uit het West-Griekse alfabet. Daarnaast veranderden ze de letter 'F'. Deze kreeg een F-klank, in plaats van een W-klank. De letter 'S' transformeerde van 3 zigzag-lijnen naar een moderne slangachtige S. Moderne letters als G, J, U, W, Y en Z waren in het begin nog niet aanwezig in het Latijnse alfabet.

In de loop der jaren voegden mensen steeds meer letters toe aan het Latijnse alfabet, waardoor de huidige stand van 26 letters werd bereikt. De 'Y' en 'Z' werden toegevoegd om Griekse woorden weer te geven. De 'I' en de 'V' hadden zowel vocalische als consonantische waarde. De 'J' en 'U' kwamen in de middeleeuwen erbij. Ook de 'W' kreeg een plekje in het Latijnse alfabet. Mensen schreven de 'W' ooit als een soort platte 'P', maar dat was te verwarrend. Daarom besloot men om een dubbele 'V' te gebruiken. Het Latijnse alfabet wordt voor de Nederlandse spelling gebruikt, net als vrijwel alle andere westerse spellingen. Gaat er ooit nog wat veranderen aan het alfabet? Waarschijnlijk niet. Een alfabet is de beste en snelste manier om gedachten en woorden op papier te zetten en veel efficiënter dan bijvoorbeeld het Chinese schrift.